

Pastoral för vigsel och välsignelsehandlingar Krokoms pastorat

Alsens församling
Aspås församling
Föllingebygdens församling
Näskotts församling
Offerdals församling
Rödöns församling
Ås församling

Fastställd av kyrkorådet 2022-xx-xx

Innehåll

Pastoral för vigsel och välsignelsehandlingar Krokoms pastorat	1
Grundläggande förutsättningar	1
Rätt till vigsel	2
Praktiska åtgärder	2
Prästens åligganden före vigseln eller välsignelsehandlingen	3
Önskemål om vigsel på andra språk	3
Gåvor	4
Vigselgudstjänsten	4
Efter vigselgudstjänsten	5

Grundläggande förutsättningar

Bestämmelser om vigsel finns i *Äktenskapsbalken (1987:230)*, kapitel 4.

Präster i Svenska kyrkan har vigselbehörighet enligt bestämmelserna i *Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund*.

Så här beskriver Kyrkoordningen (KO) vigsel och välsignelsehandlingar

Genom vigseln förenas två personer i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsesidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

Äktenskapet syftar till att ge stöd åt den inbördes kärleken och troheten mellan två makar samt vara en plats där barn kan tas emot och fostras. Den kärlek som

förverkligas i äktenskapet är ett tecken på Guds kärlek. Konstitutivt för ett äktenskap är de ömsesidiga löften och ett offentligt uttryckt samtycke.

I kyrkans vigselgudstjänst ger paret ömsesidigt sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda ska var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påminda om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Även det livsförbund som ett registrerat partnerskap utgör syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. Par som har ingått partnerskap kan få del av kyrkans förbön och välsignelse. (KO, kapitel 23 Inledning)

Krokoms pastorat arbetar med modellen med klostrens sju rum¹. De kyrkliga handlingarna ryms i flera av dessa rum. I de kyrkliga handlingarna möter vi många av våra församlingsbor, det blir en kontaktyta i pelargången för många av våra sällanbesökare. Här får vi mötas och bjuda in till fortsatt gemenskap. I samtalet inför en kyrklig handling finns den enskilda cellen. Här finns samtal om livsfrågor och tro. Gudstjänsten sker sedan i det gemensamma gudstjänstrummet, riten, traditionen och gemenskapen bär oss alla tillsammans inför Gud. Efter de kyrkliga handlingarna finns också en fortsatt inbjudan till gemenskap i de olika rummen, gemenskap i gudstjänst, den diakonala omsorgen, undervisningen i bibliotekets rums och växten i trädgården.

Rätt till vigsel

Vilka som har rätt till vigsel i Svenska kyrkan regleras i KO, kap 23 § 1 a. Där sägs att den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkan. Även om ingen av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan får de viga i Svenska kyrkans ordning om det finns särskilda skäl. Beslutet fattas i sådana fall av kyrkoherden i den församling/det pastorat där vigseln begärs.

Om kyrkoherden beslutar om rätt till vigselgudstjänst i de fall där de blivande makarna inte är medlemmar kan en avgift motsvarande clearingbeloppet tas ut.

Praktiska åtgärder

De som vill ingå äktenskap enligt Svenska Kyrkans ordning i Krokoms pastorat tar på eget initiativ kontakt med kansliet i Kyrkans hus för att boka tid för vigselgudstjänst. Det samma gäller för välsignelsehandlingar.

De blivande makarna kan tidigast boka datum och tid för vigsel ett år i förväg.

Pastoratet erbjuder vigseltider på lördagar kl 11 och 15, (kl 13 kan också förekomma beroende på hur långa avstånden är) önskas andra tider ska samrådan ske med tjänstgörande präst, musiker och vaktmästare.

¹ Dessa rum finns beskriva i skriften *Seven Sacred spaces Expressin community lif in Christ* utgiven av Church Army 2015 (www.churcharmy.org.uk)

Prästens åligganden före vigseln eller välsignelsehandlingen

När en kyrklig handling är bokad av kansliet skrivs en blankett för registrering av handlingen i kyrkobokföringen ut. Utan den blanketten ska prästen bara i undantagsfall genomföra en kyrklig handling. Det åligger prästen att kontrollera att blanketten är utskriven, att uppgifterna på den stämmer och att efter genomförd kyrklig handling snarast underteckna och återsända blanketten till expeditionen.

Enligt bestämmelserna i Äktenskapsbalken är det Skatteverket som genomför prövning av äktenskap och utfärdar intyg om att hinder inte föreligger (*Äktenskapsbalken, kap. 3*). I samband med vigselnsamtal ska de blivande makarna överlämna Skatteverkets intyg till den präst som ska leda vigselgudstjänsten. Om prästen inte får intyget innan vigselgudstjänsten äger rum kan vigseln inte genomföras (*Äktenskapsbalken, kap 5, 5§*).

Den präst som ska leda gudstjänsten tar i god tid före vigselgudstjänsten eller välsignelsehandlingen kontakt med de blivande makarna eller de som ska välsignas för att bestämma tid för samtal (se vidare *KO, 17 kap. 15§*)

Ett vigselnsamtal är ett samtal mellan prästen och de två som ska ingå äktenskap. Det är ett tillfälle att samtal om vigselns innebörd, att lära känna varandra och att planera vigselgudstjänsten. Det är av vikt att den präst som ska leda vigselgudstjänsten i samtalet innan förvisar sig om att båda makarna ger sitt samtycke till äktenskapet (*KO, 23 kap., 1§*).

Om vigseln ingås inför vittnen som inte känner de blivande makarna kontrollerar den präst som ska leda vigselgudstjänsten i samband med samtalet att deras identiteter stämmer med det som står på intyget om hindersprövning.

Vigsel kan äga rum i någon av pastoratets kyrkor eller på annan plats efter samråd med tjänstgörande präst. Musiker och vaktmästare är inte i tjänst på vigslar som sker utanför kyrkorummen.

Önskemål om vigsel på andra språk

Svenska kyrkans handbok finns översatt till olika språk. Tjänstgörande präst samråder med vigselparet när önskemål och annat språk än svenska finns. Texter och böner kan läsas på andra språk. Kammarkollegiet har särskild instruerat alla vigselförrättare att förklaringen av att parterna är äkta makar måste ske på svenska.

På särskild fråga från Svenska kyrkan (Stockholms stift) har Kammarkollegiet förtydligat innebörden kring skrivningen gällande situationer när vigseln hålls på annat språk än svenska. Kammarkollegiets besked innebär att den del av vigselakten som utgör myndighetsbeslut, dvs förklaringen av dem som ingått äktenskap som äkta makar, alltid måste avkunnas på svenska även om vigseln i övrigt sker på annat språk.

Kammarkollegiet har bl.a. hänvisat till att det sedan 2009 finns en uttrycklig författningsbestämmelse i 10 § språklagen (2009:600), där det anges att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska.

Gåvor

Om någon av församlingens medarbetare får ta emot en penninggåva i samband med en kyrklig handling gäller följande:

Gåvan ska snarast lämnas in till pastorsexpeditionen med kontaktuppgifter till givaren om det är möjligt. Gåvan ska förmedlas vidare till ACT. Expeditionen skickar ett tackbrev till givaren om kontaktuppgifter lämnats.

Det är inte tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning för kyrkliga handlingar från någon annan än från en församling/pastorat i Svenska kyrkan (KO kap 18, 16a§)

Vigselgudstjänsten

I Krokoms pastorat firas vigselgudstjänster enligt ordningen i Svenska kyrkans Handbok-17.

Tjänstgörande präst ansvarar för gudstjänsten men flera kan medverka som text solister, textläsare eller förebedjare.

När solosång ska genomföras bör prästen ge telefonnumret till tjänstgörande musiker i samband med vigselsamtalet. Önskas ackompanjemang av kyrkomusikern önskar musikern kontakt senast en vecka före vigseln. Repetition (kort) sker i anslutning till gudstjänsten. Musiken ska antingen vara i traditionell notskrift eller i form av en melodi på noter med ackordanalys. Det räcker inte med text och ackordanalys, CD, Spotify- eller Youtubelänk.

Generellt värnar vi om den levande musiken och rekommenderar inte inspelad musik. Vid en kyrklig handling i Krokoms pastorat erbjuds:

- Inledande och avslutande orgelmusik
- Två till tre psalmer
- Ackompanjemang till solist vid högst två tillfällen.

Vid ovanliga önskemål om inledande och avslutande orgelmusik önskar kyrkomusikern noter senast en vecka före gudstjänsten. Musiken ska antingen vara i traditionell notskrift eller i form av en melodi på noter med ackordanalys. Det räcker inte med text och ackordanalys, CD, Spotify- eller Youtubelänk.

Psalmerna bestäms i samråd med tjänstgörande präst.

Egen ackompanjatör på egen bekostnad går bra att ha.

Tjänstgörande präst avgör i samråd med vigselfaret lämplighet och omfattning av fotografering, filmning och streaming under gudstjänsten.

I samband med vigseln överlämnar tjänstgörande präst ett bevis om vigseln (*Äktenskapsbalken, 4 kap 7§*).

Önskar ett vigselpar att en präst eller pastor från något annat kristet samfund ska medverka vid vigselgudstjänsten beslutar kyrkoherden i frågan. Vigseln följer i sådana fall alltid Handbok-17 och vigselförrättare är en präst i Svenska kyrkan.

Kyrkan kan, efter beslut av kyrkoherde, upplåtas till vigselgudstjänst eller välsignelsehandling till ett vigselpar som tillhör ett annat kristet samfund. Den som förrättar gudstjänsten gör det då i dennes samfunds ordning.

Om kyrkoherden beslutar om upplåtelse av kyrkan till medlemmar i annat kristet samfund kan en avgift motsvarande clearingbeloppet tas ut (om vigselparet inte är medlemmar i Svenska kyrkan. Är vigselparet medlemmar i Svenska kyrkan tas ingen avgift ut).

Om de blivande makarna eller de som önskar välsignelse inte kommer överens med den präst som ska leda gudstjänsten om utformning och genomförande avgör kyrkoherden frågan efter samtal med vigselpar och tjänstgörande präst.

Efter vigselgudstjänsten

Den präst som lett vigselgudstjänsten ska genast sända underrättelse om vigsel till Skatteverket (*Äktenskapsbalken, kap 4., 8§*). Blanketten för registrering i kyrkobokföringen ska snarast skrivas under och lämnas in till kansliet.

Präst som lett gudstjänsten delar normalt inte vid efterföljande mottagning eller middag om inte prästen är personlig vän med vigselparet.

Pastoratet ber för de makar som ingått äktenskap med att namn nämns i en söndagsgudstjänst kort tid efter vigseln om vigselparet medgett det.